

SERRA D'OR

DOSSIER «JORDI SANSANEDAS, MESTRE D'OR» JOAQUIM CARBÓ, MARTA NADAL,
A. MUNNÉ-JORDÀ, CARLES TORNER, ANDREU GOMILA, ADRIÀ PUJOL CRUELLES,
CRISTINA GARCIA MOLINA, SEBASTIÀ ALZAMORA, FRANCESCO ARDOLINO
ENTREVISTA «SEDA HAKOBYAN. TORNAR A OBLIDAR ARMÈNIA» XÈNIA BUSSE
ART «LA HISTÒRIA DEL DISSENY TAMBÉ ÈS COSA DE DONES» TERESA BASTARDES;
«ENRIC HUGUET, COMPROMÈS AMB EL DISSENY GRÀFIC» PILAR VÉLEZ
CINEMA «SÍLVIA MUNT I EL PLAER DE LES BONES COMPANYIES» ADRIÀ GUASCH

J.V. FOIX

Un text de MARTA PESSARRODONA

Una de les tantes lliçons que vaig aprendre del senyor de Sarrià Josep Vicenç Foix Mas és que tenia un pseudònim literari: J.V. Foix. També que quan, el 1939, propietari d'una pastisseria, el van obligar a posar a l'aparador una foto del Caudillo com a tants d'altres botiguers de Barcelona, no s'hi va resistir, però la va acompanyar d'una imatge no sé si de santa Eulària o de la Moreneta. També recordo que en una fira del llibre dels anys seixanta del segle passat vaig comprar per molt poques pessetes el volum d'Edicions Nauta de les seves *Obres poètiques*. Un volum ple d'errors d'edició, segons pregonava Gabriel Ferrater amb l'aquiescència d'ell. Ho vaig comprovar la primera tarda que vaig acompanyar el poeta de Reus al carrer de Setantí on Foix va viure molts anys, assistit per la Gaudiosa, de qui ell es va assegurar que tindria una bona vellesa quan ell ja fos reclamat per la Desconeguda, com va ser el cas.

Abans de l'edició de Nauta, jo tan sols havia llegit *L'estrella d'en Perris*, volumet extret del seu *Diari 1918*. Me l'havia regalat un company del meu Bloomsbury local (Terrassa), estudiant d'alta economia (Esade) i incipient pintor avui dia consolidat. Mai l'hi agrairé prou. De tota manera, refeta del sotrac lector que em va suposar en Perris, J.V. Foix encara no em va desvetllar la militància de Ferrater envers el Mestre. En Gabriel ho atribuïa a la meva joventut. Tenia raó, perquè ara fa anys que sempre tinc algun Foix a la tauleta de nit i el lleigeixo —rellegeixo— com si resés. Crec que va seguir una segona visita amb el Gabriel quan ell li va demanar que em regalés les seves Nadales de fins aleshores. I el 1973, quan jo ja era al segon curs de lectora d'espanyol a la Universitat de Nottingham, Hortènsia Curell em va visitar amb l'agradable sorpresa de dur-me la Nadala de 1972 que li havia donat el Mestre, «Tots hi serem al Port amb la Desconeguda», un *in memoriam G.F.*, il·lustrada per l'aleshores jove

pintor Frederic Amat. Hi havia la següent endreça del Mestre: «A Marta Pessarrodona, de tan bon recordar. J.V. Foix (11 de febrer de 1973)». Cal que digui que l'atresoro? M'hauré de justificar per titular un llibre memorialista meu (*work-in-progress*) *De tan bon recordar: quatre anys amb Gabriel Ferrater?*

A Barcelona, per la Pasqua del curs acadèmic següent, 1973-1974, el doctor Alsina Bofill em va anunciar que la Desconeguda s'emportaria el meu pare (59 anys) en breu. Consegüentment no vaig acabar el meu magisteri anglès d'immediat, decisió que van comprendre les autoritats angleses corresponents. Ja a Barcelona també va ser una amarga alegria la presentació de la versió catalana del Gabriel del llibre del matemàtic Eduard Bonet a l'Institut Britànic de Barcelona, amb la intervenció del poeta J.V. Foix. Per a ell, Gabriel Ferrater era una persona «lluminosa», un adjectiu que tan sols era capaç de dir ell. També el vaig visitar al carrer de Setantí, encara que no tantes vegades com podia haver-ho fet. Em pesaven massa persones estimades que ja eren propietat de la Desconeguda i, lògicament per l'edat del Mestre, podia imaginar-me'n una altra.

De vegades, però, el destí és savi i a finals de 1986 vaig tenir ocasió de veure'l i més d'una estona perquè el vaig incloure dins d'una sèrie de programes que em va encarregar Televisió Espanyola. La sèrie es deia, i es diu, «Crear i Viure». Va ser un enregistrament de tot un matí i amb la perspectiva va ser el nostre comiat, perquè sent jo a Berlín uns mesos després la meva mare em va informar telefònicament que la Desconeguda se l'havia endut. Ell sol ja era l'Etern perquè el Dol havia vençut el Sol. Cal dir que no crec haver estat infidel en la meva admiració vers ell, perquè també vaig recordar W.H. Auden retent tribut a W.B. Yeats. J.V. Foix ja era els seus admiradors. Si més no, jo mateixa.